

Thông điệp phòng chống bạo lực gia đình trên trang Facebook của trung tâm **Ngôi nhà bình yên** giai đoạn 2024 - 2025

Font chữ UTM sử dụng
Bảng mã UNICODE
Vui lòng thiết lập lại
tính điều khiển bản phôi

Font chữ UTM sử dụng
Bảng mã UNICODE
Vui lòng thiết lập lại
tính điều khiển bản phôi

PGS, TS. BÙI THU HƯƠNG

Học viện Báo chí và Tuyên truyền

Email: huongbui75@gmail.com

NGUYỄN QUỲNH ANH

Email: quynhanh.tca@gmail.com

Tóm tắt: Facebook ngày càng được các tổ chức phát triển sử dụng trong các hoạt động truyền thông thay đổi hành vi về các vấn đề xã hội, đặc biệt là bạo lực gia đình. Nhằm tìm hiểu các chủ đề được quan tâm và ảnh hưởng của các thông điệp trên facebook về chủ đề này, chúng tôi thực hiện phân tích nội dung 24 bài viết về chủ đề bạo lực gia đình đăng công khai trên trang Facebook chính thức có tên □Ngôi nhà bình yên - Peace House Shelter Vietnam□ từ tháng 3 năm 2024 đến tháng 3 năm 2025. Kết quả nghiên cứu cho thấy, qua việc đưa tin về các trường hợp bạo hành, các dịch vụ và hỗ trợ thiết thực dành cho người bị bạo hành, trang Facebook □Ngôi nhà bình yên□ từng bước tạo dựng một hệ giá trị mới về bình đẳng giới, không chấp nhận bất kỳ hình thức bạo lực nào dưới bất kỳ danh nghĩa nào.

Từ khóa: □Ngôi nhà bình yên□; phụ nữ và trẻ em; bình đẳng giới; bạo lực gia đình; phân tích nội dung.

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh các vấn đề xã hội ngày càng phức tạp và lan rộng, truyền thông ngày càng khẳng định vai trò quan trọng như một công cụ hỗ trợ hiệu quả trong công tác xã hội. Với khả năng lan tỏa nhanh, tương tác trực tiếp với người dùng và chi phí thấp, các nền tảng như Facebook trở thành phương tiện phổ biến để truyền tải các thông điệp, chia sẻ thông tin hỗ trợ và thúc đẩy thay đổi nhận thức cộng đồng. Trong lĩnh vực phòng chống bạo lực gia đình, việc sử dụng mạng xã hội càng trở nên cần thiết để giúp người trong cuộc - đặc biệt là phụ nữ và trẻ em - tìm thấy sự thấu hiểu, đồng cảm và tiếp cận kịp thời các dịch vụ hỗ trợ.

Trang Facebook □Ngôi nhà bình yên - Peace House Shelter Vietnam□, do Trung tâm hỗ trợ Phụ nữ và Phát triển (thuộc Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam) vận hành, là một trong số các tổ chức triển khai hoạt động truyền thông công tác xã hội một cách bài bản, liên tục và mang tính chuyên môn cao trong lĩnh vực phòng chống bạo lực gia đình. Phân tích nội dung của kênh truyền thông này là việc cần thiết để hiểu rõ nội dung, vấn đề nào đang được Trung tâm quan tâm và ảnh hưởng có thể có của các thông điệp được truyền tải qua nền tảng này. Từ đó, có thể đề xuất một số giải pháp thiết thực nhằm nâng cao tính phù hợp và hiệu quả của hoạt động

truyền thông của Trung tâm sử dụng facebook trong công tác phòng chống bạo lực gia đình.

Bài viết sử dụng kết quả phân tích nội dung toàn bộ số bài đăng tải công khai trên Facebook của Ngôi nhà bình yên (tổng số 24 bài) có nội dung liên quan đến phòng chống bạo lực gia đình trong vòng 12 tháng từ tháng 3 năm 2024 đến tháng 3 năm 2025.

2. Các nội dung liên quan đến phòng chống bạo lực gia đình trên Facebook của □Ngôi nhà bình yên□

2.1. Thực trạng bạo lực gia đình

Một trong những nội dung xuyên suốt trong các bài đăng được lựa chọn phân tích từ trang Facebook □Ngôi nhà bình yên - Peace House Shelter Vietnam□ (Facebook □Ngôi nhà bình yên□) là phản ánh tình trạng bạo lực gia đình, đặc biệt nhấn mạnh đến những tổn thương sâu sắc về cả thể chất lẫn tinh thần mà phụ nữ và trẻ em phải gánh chịu. Với 09/24 bài đăng, nhóm nội dung này chủ yếu đưa ra các thông tin, câu chuyện và thông điệp có tính cảnh báo, định hướng nhằm thức tỉnh nhận thức xã hội về thực trạng bạo lực gia đình trên cơ sở giới, đặc biệt nhấn mạnh đến tác động nặng nề đối với phụ nữ và trẻ em.

Tên bài □Góc thì thầm của con□, ngày đăng 01/06/2024 với nội dung chính giới thiệu podcast □Góc Thì Thầm Của Con□, chia sẻ những tâm sự của trẻ em

bị bạo lực gia đình.

Tên bài □Bạo lực qua ánh mắt trẻ thơ□ ngày 15/06/2024 với nội dung chính chia sẻ câu chuyện dưới góc nhìn của trẻ em, giúp cộng đồng hiểu hơn về suy nghĩ của trẻ em đối với bạo lực gia đình

Tên bài □Khép lại Góc thi thắm của con□ ngày đăng 22/06/2024 với nội dung chính khép lại chuỗi podcast □Góc thi thắm của con□ nhân Tháng hành động vì trẻ em 2024.

Tên bài □Bạo lực tinh thần□ ngày đăng 27/11/2024 với nội dung chính bài viết về bạo lực tinh thần và những nỗi đau vô hình của nó, với thông tin điều tra quốc gia về bạo lực đối với phụ nữ.

Tên bài □Bức tranh về người gây bạo lực□ ngày đăng 03/12/2024 với nội dung chính câu chuyện từ bức tranh của trẻ em về người gây bạo lực, những ký ức buồn và đau đớn khi sống cùng bạo lực gia.

Thay vì chỉ nêu chung chung, các bài đăng này nhấn mạnh mức độ nghiêm trọng và dai dẳng của vấn đề. Theo đó, có thể hiểu bạo lực không chỉ dừng lại ở hành vi đánh đập thể xác, mà còn bao gồm bạo lực tinh thần, tình dục, kinh tế và kiểm soát hành vi, với những biểu hiện đa dạng, tinh vi, đôi khi diễn ra trong im lặng và bị xem là □chuyện riêng tư gia đình□ Người bị bạo hành thường là phụ nữ và trẻ em gái. Hậu quả của bạo lực không chỉ là các thương tích về thể chất, mà còn dẫn đến trầm cảm, rối loạn lo âu, mất niềm tin vào bản thân và xã hội, thậm chí có thể dẫn tới hành vi tự tử hoặc bạo lực tiếp diễn qua nhiều thế hệ.

Bài viết □Bức tranh về người gây bạo lực□ kể lại cảm nhận và góc nhìn của một đứa trẻ 10 tuổi khi được hỏi: □Theo em, người gây bạo lực trông như thế nào?□ Qua nét vẽ đơn sơ và lời chia sẻ của trẻ nhỏ, người đọc có thể cảm nhận được sự sợ hãi và tổn thương sâu sắc mà những trải nghiệm bạo hành của em khi sống cùng bố đẻ - người bạo hành. Bài viết nhấn mạnh: □Không ai đáng phải trải qua bạo lực, đặc biệt là những đứa trẻ.□ Đây là ví dụ điển hình cho việc sử dụng truyền thông như một công cụ cảm hóa, khiến công chúng không chỉ biết về vấn đề mà còn cảm thấy xót xa và đồng cảm, từ đó, góp phần hình thành thái độ phản đối bạo lực trong xã hội. Cùng với đó, bài đăng □Không có lý do cho bạo lực thể chất□ bàn về xu hướng □đổ lỗi cho nạn nhân□ phản ánh thực tế những bình luận cay nghiệt trên mạng xã hội khi một phụ nữ bị bạo hành cầu cứu. Đáng chú ý, các bình luận được trích dẫn trong bài như: □Loại như

vậy bị đánh cũng vừa□ □Không thể giải quyết chuyện gia đình trong im lặng được hả, sao phải làm ầm lên cho cả thế giới biết vậy?□ đã cho thấy sự phổ biến của định kiến giới và tâm lý đổ lỗi người bị bạo hành. Thông qua việc phê phán thái độ thờ ơ hoặc chỉ trích người bị bạo hành, bài viết này đã nhấn mạnh vai trò các hoạt động truyền thông vì sự phát triển xã hội không nên chỉ dừng lại ở việc nêu thực trạng, mà còn cần chú trọng phân tích, đề xuất các giải pháp nhằm tạo ra những thay đổi sâu sắc trong tư duy, thực hành tập thể, vì sự phát triển an toàn và bình đẳng của phụ nữ và trẻ em.

2.2. Các hình thức hỗ trợ cho phụ nữ và trẻ em bị bạo lực

Kết quả phân tích của chúng tôi cho thấy bên cạnh việc chia sẻ, thông tin về thực trạng bạo lực, giúp tạo ra sự quan tâm và nâng cao nhận thức cộng đồng về bạo lực gia đình, Ngôi nhà bình yên cũng chú ý tới những hoạt động can thiệp và hỗ trợ cụ thể cho người bị bạo hành. Có 04 bài đăng giới thiệu và cập nhật về các dịch vụ hỗ trợ cho người bị bạo hành.

Tên bài □Nâng cao năng lực tham vấn□ ngày đăng 21/06/2024 với nội dung chính tổ chức khóa tập huấn về kỹ năng tham cho nhân viên Ngôi nhà bình yên, nhằm nâng cao kỹ năng hỗ trợ phụ nữ và trẻ em bị bạo lực.

Tên bài □Sinh hoạt nhóm: Nói không với bạo lực gia đình□ ngày đăng 12/10/2024 với nội dung Tổ chức buổi sinh hoạt nhóm với chủ đề □Bạo lực gia đình□ cung cấp thông tin và giải pháp thoát khỏi bạo lực.

Tên bài □Học nghề - Bước đầu cho cuộc sống tự lập□ ngày đăng 07/01/2025 với nội dung hỗ trợ học nghề cho phụ nữ tại Ngôi Nhà bình yên, giúp xây dựng cuộc sống độc lập

Tên bài □Tết không nghỉ - luôn sẵn sàng hỗ trợ nạn nhân□ ngày đăng 05/02/2025 với nội dung Ngôi Nhà bình yên luôn sẵn sàng hỗ trợ phụ nữ và trẻ em bị bạo lực gia đình, các ca tham vấn và tiếp nhận tạm lánh trong kỳ nghỉ Tết.

Các bài đăng trong nhóm chủ đề này cho thấy một số điểm đáng chú ý sau: (1) Đối tượng dễ bị tổn thương nhất trong vấn nạn này chính là phụ nữ và trẻ em; (2) Các hình thức hỗ trợ đang có tại Ngôi nhà bình yên rất đa dạng, không chỉ bao gồm các dịch vụ khẩn cấp như nơi tạm lánh an toàn, tư vấn tâm lý, trợ giúp pháp lý mà còn mở rộng đến các hoạt động dài hạn như đào tạo nghề và tạo điều kiện hòa nhập xã hội; (3) Các nguồn lực để triển khai các dịch vụ và hoạt động hỗ trợ thường

đến từ ba nhóm chính: nhà nước, các tổ chức phi chính phủ và các cơ quan hợp tác quốc tế như UN Women, UNICEF, cùng với các nhóm thiện nguyện và doanh nghiệp xã hội. Đáng chú ý, các mô hình như Ngôi nhà bình yên là ví dụ điển hình cho sự kết hợp giữa nguồn lực nhà nước và phi chính phủ nhằm cung cấp dịch vụ hỗ trợ đa dạng và chuyên nghiệp cho người bị bạo hành gia đình.

Một ví dụ tiêu biểu là bài giới thiệu "Học nghề - Bước đầu cho cuộc sống tự lập". Trong đó, Ngôi nhà bình yên thể hiện rõ vai trò chủ động trong việc kết nối phụ nữ hồi gia với các cơ sở đào tạo nghề phù hợp, thông qua chương trình phối hợp với UN Women: "Trong năm 2024, Ngôi nhà bình yên đã kết nối 09 trường hợp đến các cơ sở học nghề dựa trên nhu cầu cá nhân và tình hình thực tế" hướng đến việc giúp phụ nữ nhanh chóng áp dụng vào thực tế và tạo ra nguồn thu nhập bền vững. Từ đó, có thể thấy, chương trình không chỉ là một hình thức cứu trợ ngắn hạn mà hướng tới việc trao quyền cho phụ nữ thông qua việc nâng cao năng lực, khuyến khích sự tự chủ kinh tế.

Ngoài ra, bài "Tết không nghỉ - luôn sẵn sàng hỗ trợ nạn nhân" cho thấy tinh thần phản ứng nhanh, chủ động hỗ trợ trong những thời điểm nhạy cảm như kỳ nghỉ lễ: "Trong 3 ngày đi làm đầu năm mới, Ngôi nhà Bình yên đã đón 6 trường hợp tìm đến tạm lánh". Những lời động viên, hướng dẫn cụ thể như "hãy trực tiếp liên hệ hoặc hướng dẫn người bị bạo hành gọi đến tổng đài 24/7: 1900 96 96 80" không chỉ là lời kêu gọi mà còn là hành động mang tính trao quyền - giúp người bị bạo hành biết rằng họ có quyền được hỗ trợ, được bảo vệ và có thể lựa chọn cuộc sống an toàn hơn.

Qua các bài đăng, tổ chức đã truyền tải thông điệp rằng mọi phụ nữ và trẻ em đều có quyền tiếp cận các dịch vụ hỗ trợ thiết yếu, quyền được sống an toàn và quyền được phát triển bền vững, góp phần phục hồi và tạo điều kiện để phụ nữ và trẻ em bị bạo lực tái hòa nhập xã hội một cách bền vững và chủ động. Ngoài ra, các bài viết cũng thể hiện rằng hỗ trợ thiết thực không thể đến từ một bên duy nhất, mà phải dựa trên sự phối hợp giữa nhiều tác nhân trong hệ thống - từ công an, cán bộ xã/phường, nhân viên công tác xã hội đến các trung tâm bảo trợ và người thân.

2.3. *Lên tiếng, phá vỡ sự im lặng và vòng tròn bạo lực*

Có 11 bài đăng trên trang Facebook "Ngôi nhà bình

yên" tập trung vào việc khuyến khích người bị bạo hành đứng cầm lên tiếng, đồng thời kêu gọi cộng đồng thấu hiểu và sẵn sàng lắng nghe mà không phán xét.

Các bài đăng về chủ đề "Lên tiếng, phá vỡ im lặng và vòng tròn bạo lực"

Tên bài "Phê phán đổ lỗi nạn nhân" ngày đăng 25/5/2024 với nội dung chính phê phán thái độ thờ ơ, đổ lỗi của cộng đồng đối với nạn nhân và nhấn mạnh sự quan trọng của việc hỗ trợ thay vì chỉ trích.

Tên bài "Tập huấn tại Điện Biên" ngày đăng 18/7/2024 với nội dung chính tổ chức chương trình tập huấn.

Tên bài "Nón lá lên tiếng" ngày đăng 1/10/2024 với nội dung chính sự kết hợp giữa nón lá và thông điệp bình đẳng giới, kêu gọi cộng đồng chống lại bạo lực giới.

Tên bài "CẢM 2024 - Giới trẻ hành động vì một xã hội không bạo lực" ngày đăng 25/10/2024 với nội dung chính khởi động sự kiện gây quỹ CẢM 2024 nhằm hỗ trợ nạn nhân bạo lực gia đình, xâm hại tình dục, và mua bán người.

Tên bài "Truyền thông nâng cao nhận thức tại tỉnh Cao Bằng" ngày đăng 28/10/2024 với nội dung Buổi tuyên truyền mang thông điệp nâng cao nhận thức, hỗ trợ các nạn nhân bạo lực gia đình.

Trong nhóm này, bài đăng chú ý được đăng ngày 25/11/2024 với tiêu đề "Hành động vì phụ nữ và trẻ em gái" Hành động cụ thể ở đây chính là "Phá vỡ im lặng, chấm dứt bạo lực". Khẩu hiệu này trực tiếp khích lệ nạn nhân tìm kiếm sự giúp đỡ, phá bỏ cảm giác xấu hổ hoặc sợ hãi. Bài viết còn được minh họa bằng hình ảnh đội ngũ nhân viên của Ngôi nhà bình yên và những người ủng hộ cầm khẩu hiệu kêu gọi hành động trong đồng phục màu cam biểu tượng cho nỗ lực toàn cầu về phòng chống bạo lực. Đặt mình trong mạch diễn ngôn quốc tế về phòng chống bạo lực, bài viết không chỉ nhấn mạnh sự phổ quát, tính chính thống của lời kêu gọi hành động, mà còn đề cao sức mạnh của sự đồng lòng và trách nhiệm của toàn xã hội trong cuộc chiến chống lại bạo lực trong gia đình.

Nhóm bài viết trong chủ đề này còn cho thấy im lặng kéo dài thậm chí có thể khiến bạo lực bị "bình thường hóa", từ đó tạo ra sự đồng lõa vô thức trong cộng đồng - nơi người ngoài im lặng, người bạo hành không bị lên án, người bị bạo hành không dám tìm kiếm sự bảo vệ, và vòng tròn bạo lực tiếp tục tái diễn. Lên tiếng

là bước đầu tiên để phá vỡ vòng xoáy bạo lực. Nó giúp người bị bạo hành thừa nhận vấn đề, giảm mặc cảm, đồng thời gửi tín hiệu cầu cứu đến những người có khả năng hỗ trợ. Lên tiếng còn mang tính chất thay đổi nhận thức xã hội - từ xem bạo lực là chuyện "riêng tư" thành một vấn đề công cộng cần sự can thiệp. Không chỉ người bị bạo hành, mà người thân, hàng xóm, cán bộ xã/phường, giáo viên, hoặc bất kỳ ai phát hiện hành vi bạo lực cũng cần có trách nhiệm lên tiếng. Ngược lại, cộng đồng lên tiếng nhưng chỉ là phê phán, tìm cách đổ lỗi cho nạn nhân mà không nhìn sâu vào trách nhiệm của người gây bạo lực và các gốc rễ văn hoá - xã hội của bạo lực thì chỉ vô hình chung đang tiếp tục củng cố các cơ chế tái sản xuất các vòng tròn bạo lực trong xã hội.

Ngoài ra, mục đích khuyến khích tương tác, phản hồi và trách nhiệm tham gia của người nhận thông điệp còn thể hiện qua các lời kêu gọi hành động kèm theo bài viết, ví dụ như trong bài "Bảo vệ bản thân khỏi bạo lực" đã viết "hãy chia sẻ", "hãy lên tiếng", hay "hãy trở thành đồng minh". Đây là những động thái thúc đẩy cộng đồng cùng tham gia vào quá trình thay đổi tư duy xã hội, thay vì đứng ngoài quan sát. Một mạng lưới hỗ trợ toàn diện và hiệu quả chỉ có thể được xây dựng vững chắc trên nền tảng của sự đồng lòng, nhạy cảm giới, tôn trọng và trao quyền.

3. Kết luận

Nghiên cứu tìm hiểu cách Trung tâm hỗ trợ Phụ nữ và Phát triển (thuộc Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam) truyền thông về phòng chống bạo lực gia đình trên trang Facebook "Ngôi nhà bình yên - Peace House Shelter Vietnam". Kết quả phân tích nội dung toàn bộ các bài đăng liên quan trong giai đoạn từ tháng 3/2024 đến tháng 3/2025 cho thấy mặc dù khiêm tốn, tập hợp các bài đăng được lựa chọn phân tích cho thấy những đóng góp quan trọng của Trung tâm và cụ thể là Kênh "Ngôi nhà bình yên" trong việc cảnh báo, nâng cao nhận thức cộng đồng về vấn nạn bạo lực. Không kém phần quan trọng, có minh chứng cho thấy "Ngôi nhà bình yên" đã bắt đầu có những nỗ lực kiến tạo tư duy bình đẳng giới, loại bỏ định kiến, đổ lỗi cho người bị bạo hành.

Đáng chú ý, tư duy bình đẳng giới và trao quyền còn thể hiện ở việc Kênh đề cao vai trò, trách nhiệm và năng lực nội tại của người chịu bạo hành. Thông qua một số nhận định như: "Mỗi người bị bạo hành đều đã rất nỗ lực trong việc cân nhắc các giải pháp để thoát khỏi bạo lực" hoặc "Im lặng chưa bao giờ là giải pháp"

kênh không chỉ truyền động lực mà còn tái khẳng định khả năng phục hồi, năng lực tự quyết và sự chủ động của mỗi cá nhân trong hoàn cảnh nguy hiểm. Đây là một thông điệp quan trọng giúp phụ nữ và trẻ em củng cố niềm tin vào bản thân cũng như hệ thống hỗ trợ xung quanh họ.

Các bài đăng không chỉ truyền đạt thông tin một chiều mà khuyến khích sự tương tác, phản hồi và tham gia của người nhận thông điệp. Các bài viết thường kèm lời kêu gọi hành động như: "hãy chia sẻ", "hãy lên tiếng", "hãy trở thành đồng minh". Trong quá trình vận động thay đổi tư duy xã hội, thay vì đứng ngoài quan sát, mỗi người, mỗi nhóm đều có vai trò nhất định, từ việc lan tỏa thông tin, lên tiếng khi chứng kiến bạo lực, đến hỗ trợ người bị bạo hành tiếp cận dịch vụ bảo vệ - tất cả cùng tạo nên một mạng lưới hỗ trợ toàn diện. Việc thay đổi nhận thức xã hội về giới và bạo lực không thể là kết quả của một chiến dịch truyền thông đơn lẻ, mà là quá trình liên tục, mang tính hệ thống, trong đó mỗi cá nhân và tổ chức đều có vai trò và trách nhiệm đóng góp.

Mặc dù đã đạt được một số thành tựu bước đầu trong hoạt động truyền thông phòng chống bạo lực gia đình, trang Facebook Ngôi nhà bình yên cũng cần phải đối diện với một số thách thức như: (1) Nội dung các bài đăng còn mang tính định hướng và giáo dục rõ rệt và, theo đó, (2) mức độ tương tác của người dùng tương đối thấp, lượt thích, chia sẻ và bình luận còn hạn chế. Để nâng cao hiệu quả truyền thông trong thời gian tới, Kênh có thể xem xét và triển khai đồng bộ một số giải pháp như: đa dạng hóa hình thức thể hiện, kết hợp giữa văn bản, infographic, video ngắn nhằm tăng tính trực quan và giải trí; tối ưu hóa thời điểm đăng tải và tần suất tương tác nhằm phù hợp hơn với thói quen sử dụng mạng xã hội của người dùng; tăng cường các nội dung mang tính đối thoại, đặt câu hỏi hoặc kể chuyện để khuyến khích tương tác tự nhiên; và mở rộng hợp tác với các tổ chức, KOLs hoặc trang cộng đồng có cùng mục tiêu/.

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Nguyễn Quỳnh Anh (2025), *Bộ số liệu phục vụ đề tài khóa luận tốt nghiệp đại học*, Khoa Xã hội học và Phát triển, Học viện Báo chí và Tuyên truyền.